

KURUL KARARI

Yüksek Planlama Kurulundan:**Tarih** : 15/6/2007**Karar No** : 2007/33**Konu** : Orta Vadeli Mali Plan.

Yüksek Planlama Kurulunca;

Maliye Bakanlığının 13/6/2007 tarih ve 11606 sayılı yazısı dikkate alınarak; Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ekli "Orta Vadeli Mali Plan (2008-2010)"ın kabulüne, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 16. maddesine göre karar verilmiştir.

**ORTA VADELİ MALİ PLAN
(2008 - 2010)****GİRİŞ**

Kamu gelir, harcama ve borçlanma politikalarının birbirleriyle uyumlu olarak oluşturulması ve uygulanması, ekonomik programların kararlı bir şekilde yürütülmesi, mali disiplinin tesis edilerek kararlılıkla sürdürülmesi ve kamu sektöründe yapısal önlemlerin alınması sonucunda son yıllarda Türkiye'de ekonomik ve mali istikrar sağlanmıştır.

Bütçe politikasının uygulamasında sağlanan etkinlik sayesinde, merkezi yönetim bütçe giderlerinin gayri safi yurtiçi hasılaya (GSYİH) oranı azaltılmış, kamu harcamalarının kalitesi artırılmış, faiz giderlerinin bütçe üzerindeki baskısı hafifletilmiş, program hedefleriyle uyumlu faiz dışı fazla sağlanarak bütçe açığı belirgin bir şekilde düşürülmüş ve buna bağlı olarak kamu kesimi borçlanma gereği ve kamu net borç stokunun GSYİH'ye oranında dikkate değer bir düşüş sağlanmıştır.

Ekonomide ve kamu maliyesinde kaydedilen iyileşmenin sürdürülmesi, gerekli yapısal önlemlerin alınması suretiyle etkili ve esnek bir kamu sektörünün oluşturulmasına bağlıdır. Bu çerçevede, son yıllarda önemli reform projeleri uygulamaya konulmuştur.

Uygulamaya konulan önemli kamu mali yönetim reform girişimlerinin başında gelen 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile bütçe hazırlık süreci güçlendirilmiş, çok yıllık bütçelemeye geçilmiş, mali saydamlık ve hesap verebilirliği artırmak üzere kamu idarelerince faaliyet raporu hazırlanması uygulamasına başlanmış, kamuda bütçe sınıflandırması ve muhasebe sisteminde birlik sağlanmıştır.

Ayrıca, kamu idarelerinde mali hizmetler birimleri (strateji geliştirme birimleri) kurularak, idarelerin mali yönetim ve kontrol fonksiyonlarını etkili bir şekilde yürütebilmeleri için gerekli idari kapasite oluşturulmuştur. Merkezi uyumlaştırma fonksiyonu kapsamında, idarelerin mali yönetim, kontrol ve iç denetim uygulamalarının standartlara uygun bir şekilde icra edebilmelerini sağlamak üzere gerekli mevzuat düzenlemeleri yapılmış ve idarelere eğitim verilmiştir.

2006 yılından itibaren ülkemizde uygulanmaya başlanan çok yıllık bütçeleme sistemi, kamu mali yönetiminde öngörülebilirliğin artırılmasında ve saydamlık ilkesinin güçlendirilmesinde önemli katkılar sağlamaktadır. Çok yıllık bütçeleme sisteminin etkinliği, idarelerin stratejik planlama ve performans esaslı bütçelemeye geçişlerinin tamamlanmasıyla artacaktır.

Çok yıllık bütçelemenin başarılı bir şekilde sürdürülmesi, bütçe uygulamalarında kamu idareleri arasında gerekli işbirliği ve eşgüdümün sağlıklı bir şekilde yürütülmesine bağlı bulunmaktadır. Bütün kamu idareleri, önceki dönemlerde olduğu gibi 2008-2010 yıllarını kapsayan çok yıllık bütçe döneminde de aynı anlayışla hareket edeceklerdir.

Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Plana dayalı olarak hazırlanacak 2008-2010 yılları merkezi yönetim bütçesi, mali disiplin anlayışını göz ardı etmeksizin kaynakların belirlenmiş temel politika öncelikleri doğrultusunda dağıtılmasını, kamu harcamalarının kalitesinin artırılmasını ve bu suretle halkın hayat standardının yükseltilmesini sağlayacaktır.

Bu dönemde, ekonomide sürdürülebilir büyüme ortamının devam ettirilmesi ve ekonomik istikrarın güçlendirilmesi hedeflenirken, makroekonomik göstergelerdeki iyileşmenin süreceği tahmin edilmektedir. Ayrıca, Avrupa Birliği ile yapılacak tam üyeliğe ilişkin müzakere sürecinde Birlik müktesebatına uyum çalışmalarında önemli bir mesafenin alınması ve buna bağlı olarak doğrudan yabancı sermaye yatırımlarında artış eğiliminin devam etmesi beklenmektedir.

Mali Plan döneminde, kamu mali yönetimi ve kontrol alanında Avrupa Birliği müktesebatına uyumu sağlamak üzere yürütülmekte olan reform çalışmaları tamamlanacak ve 5018 sayılı Kanunun öngördüğü yeni kamu mali yönetimi ve kontrol sisteminin etkin bir şekilde uygulanması için gerekli önlemler alınacaktır.

Bilindiği üzere, 5018 sayılı Kanunun öngördüğü yeni bütçe sistemi çerçevesinde, çok yıllık bütçe hazırlık süreci Bakanlar Kurulunun temel politika öncelikleri ile hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükleri içeren Orta Vadeli Programı kabul etmesiyle başlamaktadır.

Bütçe hazırlık sürecini ve çok yıllık bütçeleme anlayışını yönlendiren ikinci önemli belge ise, Orta Vadeli Programla uyumlu olmak üzere, gelecek üç yıla ilişkin toplam gelir ve gider tahminleriyle birlikte hedef açık ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içeren ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak Yüksek Planlama Kurulu tarafından karara bağlanan Orta Vadeli Mali Plandır.

2008-2010 merkezi yönetim bütçesinin hazırlığına esas teşkil edecek temel makroekonomik göstergeler, gelir ve gider tahminleri, hedef açık ve borçlanma durumu ile genel ve özel bütçeli idarelerin ödenek teklif tavanlarına bu Mali Planın izleyen bölümlerinde yer verilmiştir.

Kamu idareleri Orta Vadeli Program ile Orta Vadeli Mali Planda yer alan politika önceliklerini, makroekonomik göstergeleri ve ödenek tavanlarını esas almak suretiyle, çok yıllık bütçeleme anlayışına uygun olarak kendi kurumsal önceliklerini saptayacaklar ve bütçe tekliflerini 2008, 2009 ve 2010 yılları için hazırlayacaklardır.

I. BÜTÇE HAZIRLIKLARI SIRASINDA DİKKATE ALINACAK MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER

Bütçe ödenek teklif tavanlarının belirlenmesinde, Orta Vadeli Programda öngörülen ve Tablo 1'de yer alan makroekonomik göstergeler esas alınmıştır. Kamu idareleri de, 2008, 2009 ve 2010 yıllarına ilişkin bütçe ödenek tekliflerini hazırlarken söz konusu makroekonomik göstergeleri dikkate alacaklardır.

Tablo 1- Temel Makroekonomik Göstergeler

	2008	2009	2010
GSYİH Büyümesi (%)	5,5	5,7	5,7
GSYİH (Milyon YTL, Cari Fiyatlarla)	719.888	791.358	869.924
GSYİH (Milyar Dolar, Cari Fiyatlarla)	482.693	527.150	571.154
GSYİH Deflatörü (%)	5,1	4,0	4,0
TÜFE Yılsonu (%)	4,0	4,0	

Kaynak : Orta Vadeli Program 2008-2010

II. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİF TAVANLARI

A. Bütçe Giderlerini Etkileyebilecek Temel Politikalar

2008-2010 döneminde izlenecek makro politikalar, hedefler ve öncelikler Orta Vadeli Programda belirlenmiştir.

Anılan dönemde esas alınacak temel önceliklerden birisi, 5018 sayılı Kanunun etkin bir şekilde uygulanmasının sağlanmasıdır. Kamu idarelerinin, söz konusu Kanunun bütçe hazırlık ve uygulama süreçleri ile iç kontrol alanında idarelere verdiği yeni görev ve sorumlulukları gereğince yerine getirebilmelerini sağlamak amacıyla, yeterli idari kapasiteye kavuşturulmalarına yönelik olarak başlatılan çalışmalar yoğunlaştırılarak sürdürülecek ve iç denetim sisteminin genel yönetim kapsamındaki tüm kamu idarelerinde etkin bir şekilde uygulamaya konulması için gerekli önlemler alınacaktır.

2006 yılı başından itibaren uygulanmaya başlanan yeni kamu mali yönetimi ve kontrol sisteminin etkin bir şekilde işlemesi açısından önemli rolü olan Strateji Geliştirme Birimlerinin tüm fonksiyonları ile birlikte faaliyet göstermesi için gerekli personel ve donanımına sahip olmaları sağlanacak ve bunlara yönelik eğitim çalışmalarına devam edilecektir.

Etkin bir kamu mali yönetimi, giderlerin iyi bir şekilde önceliklendirilmesini ve kaynakların bu önceliklere göre tahsisini esas almalıdır. 2008-2010 yıllarını kapsayan dönemde, çok yıllık bütçeleme anlayışının uygulanmasında elde edilen tecrübeler de göz önüne alınarak kaynak tahsisinde etkinliğin artırılması hususu, temel önceliklerden birisi olmaya devam edecektir.

Bu kapsamda, kamu idarelerinin karar verme süreçlerini güçlendirmek, mali saydamlık ve hesap verilebilirliği artırmak amacıyla devam etmekte olan stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme çalışmaları yaygınlaştırılacaktır.

Ayrıca, 2008-2010 döneminde, kamu mali yapısındaki iyileşmeye paralel olarak eğitim, sağlık, Ar-Ge ve sosyal nitelikli harcamalara daha fazla önem verilerek, toplumun yaşam kalitesinin yükseltilmesi, beşeri sermayenin niteliklerinin geliştirilmesi, gelir dağılımının iyileştirilmesi, yoksullukla mücadele ve bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılması konularında iyileştirmeler sağlanması yönünde politikalar uygulanmaya devam edilecektir.

Mali Plan döneminde, Ulusal Tarım Stratejisi Belgesi (2006-2010) ile 5488 sayılı Tarım Kanunu çerçevesinde, alan ve ürün temelinde farklılaştırılarak üretimde etkinliğin sağlanması amacıyla tarımsal desteklemeler devam edecektir.

Yatırımların ve istihdamın teşvik edilmesi amacıyla Hazinesinin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazların gerçek veya tüzel kişilere bedelsiz irtifak hakkı tesis edilmesi veya bedelsiz kullanma izni verilmesi işlemlerine bu Mali Plan döneminde de devam edilecektir.

5018 sayılı Kanun uyarınca, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin nakit esaslı bütçe istatistiklerinin ve mali raporlarının tahakkuk esaslı olarak Avrupa Hesap Sistemi (ESA 95) ve IMF İstatistik El Kitabı (GFSM 2001) kriterlerine uygun şekilde üretilmesi ve raporlanması sağlanacaktır.

B. Ödenek Tavanları

5018 sayılı Kanunun 2 nci maddesi gereğince, söz konusu Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ve özel bütçeli idarelere ait ödenek teklif tavanlarına bu Mali Planda yer verilmiş olup, anılan Kanun'a ekli (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlar kapsama alınmamıştır.

1. Ekonomik Sınıflandırma Bazında Merkezi Yönetim Bütçe Ödenek Teklif Tavanları

Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Planda yer alan politika öncelikleri ve makroekonomik göstergelere dayanılarak ekonomik sınıflandırma bazında belirlenen merkezi yönetim bütçe ödenek teklif tavanları Tablo 2'de yer almaktadır.

Bütçe giderleri tahmin edilirken, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 2008 yılından itibaren yürürlüğe gireceği, kamu personel reformunun Mali Plan döneminde uygulamaya konulacağı, Devlet memurları ile bakmakla yükümlü oldukları kişilerin sağlık giderlerinin ilgili kurum bütçelerinden karşılanmaya devam edileceği ve kamu personeline mali imkanlar ve program hedefleriyle uyumlu maaş ve ücret artışı sağlanacağı varsayılmıştır.

Diğer taraftan, faiz giderlerinin tahmininde 2006 Mayıs ve Haziran aylarında ulusal ve uluslararası para piyasalarındaki dalgalanmaların faiz giderlerine olan muhtemel etkileri de dikkate alınmıştır.

Tablo 2- Ekonomik Sınıflandırma Bazında Bütçe Ödenek Teklif Tavanları

(Milyon YTL)	2008	2009	2010
Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri	225.859	228.070	238.045
Faiz Dışı Giderler	166.559	177.970	190.795
I. Personel Giderleri	47.855	50.256	55.305
II. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	6.212	6.515	6.778
III. Mal ve Hizmet Alım Giderleri	18.752	19.496	20.260
IV. Faiz Giderleri	59.300	50.100	47.250
V. Cari Transferler	72.807	78.863	83.995
VI. Sermaye Giderleri	12.403	13.635	14.989
VII. Sermaye Transferi	2.553	2.958	3.016
VII. Borç Verme	4.211	4.397	4.513
IX. Yedek Ödenek	1.765	1.850	1.939

2008-2010 döneminde, merkezi yönetim bütçe giderlerinin GSYİH'ye oranının azalan bir seyir izlemesi ve 2008, 2009 ila 2010 yıllarında sırasıyla yüzde 31.4, yüzde 28.8 ve yüzde 27.4 olarak gerçekleşmesi öngörülmüştür.

Benzer bir düşüş eğilimi faiz hariç bütçe giderlerinde de görülecektir. Aynı şekilde, faiz giderlerinin de bu dönemde azalma eğilimi göstererek 2010 yılında GSYİH'ye oranının yüzde 5.4'e düşeceği tahmin edilmektedir. Böylece, faiz giderlerinin bütçe üzerindeki baskısı önemli ölçüde azalacak ve bütçe esnekliği artacaktır.

Faiz dışı bütçe giderleri içinde mal ve hizmet alım giderleri ile cari transferlerin GSYİH'ye oranında düşüş olması, diğer giderlerin GSYİH'ye oranının ise aynı düzeyde kalması öngörülmektedir.

Tablo 3- Merkezi Yönetim Bütçe Giderlerinin GSYİH'ye Oranı (%)

	2008	2009	2010
Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri	31,4	28,8	27,4
Faiz Dışı Giderler	23,1	22,5	21,9
I. Personel Giderleri	6,6	6,4	6,4
II. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,9	0,8	0,8
III. Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2,6	2,5	2,3
IV. Faiz Giderleri	8,2	6,3	5,4
V. Cari Transferler	10,1	10,0	9,7
VI. Sermaye Giderleri	1,7	1,7	1,7
VII. Sermaye Transferi	0,4	0,4	0,3
VII. Borç Verme	0,6	0,6	0,5
IX. Yedek Ödenek	0,2	0,2	0,2

2. Kurumsal Ödenek Teklif Tavanları

Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin 2008, 2009 ve 2010 yıllarına ilişkin ödenek teklif tavanları ekli tablolarda yer almaktadır.

5018 sayılı Kanunun (I) ve (II) sayılı cetvellerinde yer alan kurumlara ilişkin ödenek teklif tavanları belirlenirken, Orta Vadeli Programda tespit edilen politika öncelikleri ile makroekonomik göstergeler, ulusal ve uluslararası piyasalardaki gelişmeler, söz konusu idarelerin geçmiş yıl giderlerinde görülen artış eğilimi ile yürüttükleri önemli faaliyet ve projeler esas alınmıştır.

III. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GELİR TAHMİNLERİ

A. Bütçe Gelirlerini Etkileyebilecek Temel Politikalar

2008-2010 döneminde izlenecek kamu gelir politikası hedef ve öncelikleri Orta Vadeli Programda yer verilmiştir. Bu çerçevede;

Vergi kanunlarında yer alan istisna, muafiyet ve vergi indirimi hükümleri, ekonomik ve sosyal politikalar

çerçevesinde yeniden değerlendirilerek vergi mevzuatı sadeleştirilecektir.

Özel girişimcilerin uzun vadeli planlama yapmalarını sağlamak ve öngörülebilirliği artırmak amacıyla vergi politikalarında istikrar esas olacaktır.

Doğrudan sermaye yatırımlarının ülkeye girişinin hızlandırılmasına, istihdam ve ihracatın artırılmasına, yüksek katma değerli ürün kapasitesinin geliştirilerek ülke ekonomisinin uluslararası düzeyde rekabet edebilir bir yapıya kavuşturulmasına yönelik vergi politikalarına devam edilecektir.

Kayıt dışı ekonominin azaltılması, vergi yükünün tabana yayılarak kayıtlı mükellefler üzerindeki yükün zaman içinde düşürülmesi ve bu suretle vergi gelirleri performansının artırılması amacıyla, 2008-2010 döneminde de kayıt dışı ekonomiye karşı yürütülen mücadele yoğun bir şekilde sürdürülecektir.

Ekonomi içinde haksız rekabete yol açan kayıt dışılıkla etkin mücadele sonucunda oluşacak kaynaklar, öncelikle istihdam üzerindeki mali yüklerin düşürülmesi amacıyla yapılacak vergi indirimleri nedeniyle oluşacak gelir kaybının telafisinde kullanılacaktır.

Kamu finansman dengesi de göz önünde bulundurularak mali aracılık faaliyetleri üzerindeki vergi yükünün düşürülmesine yönelik çalışmalara devam edilecektir.

Türk vergi sisteminin Avrupa Birliği vergi sistemine uyumuna ilişkin çalışmalar tamamlanacak; ülkemizle dış ticareti bulunan ve henüz çifte vergiyi önleme anlaşması imzalanmamış olan ülkelerle çifte vergiyi önleme anlaşmaları imzalanması çalışmaları sürdürülecektir.

Vergi mükelleflerine, elektronik ortamda verilen hizmetlerin kapsamı ve erişilebilirliği artırılacak, bu amaçla e-beyanname verme zorunluluğunun kapsamı genişletilecektir.

Mükellef ihtiyaçlarına cevap vermek üzere, telefon aracılığı ile hizmet verecek Vergi İletişim Merkezi kurulması planlanmaktadır.

Büyük mükelleflere yönelik hizmetlerin tek bir merkezden sunulması amacıyla kurulan Büyük Mükellefler Vergi Dairesinin geliştirilmesi sağlanacaktır.

Vergisini tam olarak ve zamanında ödemeyenleri tespit etmek, süresinde ödenmeyen vergi ve cezaların cebren tahsilini sağlamak için borç takip ve değerlendirme sistemi kurulacak ve bu sistem için gerekli teknolojik yatırımlar yapılacaktır.

Vergi Dairelerinin Tam Otomasyonu Projesi (VEDOP) mal müdürlükleri de dahil tüm vergi dairelerine yaygınlaştırılarak VEDOP'lu vergi dairesi sayısının 1.034'e çıkarılması planlanmaktadır.

Hazineye ait ve bir kamu hizmetine tahsisli olmayan taşınmazların, izlenmekte olan ekonomi politikası çerçevesinde ekonomiye kazandırılması ve bütçeye kaynak sağlamak üzere etkin bir şekilde değerlendirilmesine kararlılıkla devam edilecektir.

B. Merkezi Yönetim Bütçe Gelirlerinin Tahmini

Merkezi yönetim bütçe gelirleri tahmin edilirken, Orta Vadeli Programda yer alan makroekonomik göstergeler ile gelir politikalarının bütçe gelirlerine etkileri, ulusal ve uluslararası piyasalardaki gelişmeler ve gelirlerin geçmiş yıllarda gösterdiği eğilim hesaba katılmıştır.

Tablo 4- Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri

(Milyon YTL)	2008	2009	2010
Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri (Net)	206.951	220.755	235.526
Merkezi Yönetim Bütçesi Vergi Gelirleri (Net)	174.141	186.866	202.953

2008-2010 yıllarını kapsayan dönemde, merkezi yönetim bütçe gelirlerinin GSYİH'ye oranı düşme eğilimi gösterecektir. Bu çerçevede, merkezi yönetim bütçe gelirlerinin (red ve iadeler hariç) 2010 yılı sonunda yüzde 27.1 olması öngörülmektedir.

Tablo 5- Merkezi Yönetim Bütçe Gelirlerinin GSYİH'ye Oranı (%)

	2008	2009	2010
Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri (Net)/GSYİH (%)	28,7	27,9	27,1
Merkezi Yönetim Bütçesi Vergi Gelirleri (Net)/GSYİH (%)	24,2	23,6	23,3

Benzer bir eğilim vergi gelirlerinde de görülecek olup, vergi gelirlerinin (red ve iadeler hariç) GSYİH'ye oranının 2010 yılında yüzde 23.3'e düşmesi beklenmektedir.

IV. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE DENGESİ

I ve II'nci bölümlerde merkezi yönetim bütçe gelir ve giderleri konusunda yapılan tahminler çerçevesinde tespit edilen merkezi yönetim bütçe dengesi ve faiz dışı fazla hedefleri Tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6- Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi ve Faiz Dışı Fazlası

	2008	2009	2010
Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi (Milyon YTL)	-18.909	-7.315	-2.519
Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi/ GSYİH (%)	-2,6	-0,9	-0,3
Faiz Dışı Fazla (Milyon YTL)	40.391	42.785	44.731
Faiz Dışı Fazla/GSYİH (%)	5,6	5,4	5,1

2008-2010 döneminde, merkezi yönetim bütçe açığının düşüş eğilimi göstermesi öngörülmektedir. 2007 yılı merkezi yönetim bütçesinde (genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin) yüzde 2.8 olarak öngörülen bütçe açığının GSYİH'ye oranının, 2008 yılında yüzde 2.6'ya, 2009 yılında yüzde 0.9'a, 2010 yılında ise yüzde 0.3'e düşeceği tahmin edilmektedir. Böylece, son yıllarda oluşturulan mali disiplinin kararlılıkla sürdürülmesi sonucunda, bütçe açığı sorun olmaktan büyük ölçüde çıkacak ve bütçe yapısındaki iyileşme bu Mali Plan döneminde de devam edecektir.

Mali Plan döneminde, GSYİH'ye oranı açısından 2008 yılında yüzde 5.6, 2009 yılında yüzde 5.4, 2010 yılında ise yüzde 5.1 oranında faiz dışı fazla hedeflenmiştir. Yüksek faiz dışı fazla kamu borç stokundaki düşüş eğiliminin sürdürülmesini sağlayacaktır. Bu durum, nominal ve reel borçlanma faizlerinin hızlı bir şekilde düşürülmesine de yardımcı olacaktır.

V. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE AÇIĞININ FİNANSMANI

Kamu borç ve risk yönetiminin temel ilkeleri;

- Makroekonomik dengelerin gözetilerek para ve maliye politikaları ile uyumlu sürdürülebilir, saydam ve hesap verilebilir bir borçlanma politikasının izlenmesi,

- Finansman ihtiyaçlarının, iç ve dış piyasa koşulları ve maliyet unsurları göz önüne alınarak belirlenen risk düzeyi çerçevesinde, orta ve uzun vadede mümkün olan en düşük maliyetle karşılanması, olarak belirlenmiştir.

Bu kapsamda yürütülmekte olan "ölçüt borçlanma politikası" çerçevesinde 2008-2010 döneminde;

- Borçlanma politikasının yürütülmesinde karşı karşıya kalınabilecek faiz ve döviz kuru risklerinin hafifletilmesi amacıyla borçlanmanın faiz yenileme süresinin uzatılması ve ağırlıklı olarak YTL cinsinden gerçekleştirilmesi,

- Ortalama vadenin piyasa koşullarının elverdiği ölçüde uzatılması,

- Nakit ve borç yönetiminde oluşabilecek likidite riskinin azaltılması amacıyla yıl boyunca yeterli düzeyde rezerv tutulması,

hedeflenmektedir.

Mali disiplin ve istikrarlı büyümenin sonucu olarak son yıllarda kamu brüt ve net borç stokunun GSYİH'ye oranında sağlanan düşüş eğiliminin 2008-2010 döneminde de devam etmesi beklenmektedir. Kamu net borç stokunun GSYİH'ye oranında Mali Plan dönemi sonunda 2007 yılına göre 11.2 puanlık bir düşüş hedeflenmektedir. Kamu brüt borç stoku oranının, 2008'de yüzde 56.9, 2009'da yüzde 52.4, 2010'da ise yüzde 47.9; kamu net borç stokunun da 2007, 2008 ve 2009 yıllarında sırasıyla yüzde 39.4, yüzde 35.1 ve yüzde 30.6 olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Tablo 7- Kamu Borç Stoku Tahminleri

	2008	2009	2010
Kamu Brüt Borç Stoku / GSYİH (%)	56,9	52,4	47,9
Kamu Net Borç Stoku / GSYİH (%)	39,4	35,1	30,6

Kamu borç stokunun GSYİH'ye oranındaki düşüşe katkı yapacak önemli unsurlar, son yıllarda olduğu gibi istikrarlı ve program hedefleriyle uyumlu faiz dışı bütçe fazlası, istikrarlı büyüme ve sıkı sıkıya sürdürülmeye devam edilecek mali disiplin olacaktır.

VI. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE HAZIRLIK SÜRECİ

2008, 2009 ve 2010 yılları bütçe teklifleri 5018 sayılı Kanunun 15, 16, 17 ve 18 inci maddelerine uygun olarak çok yıllık bütçeleme anlayışı ile uyumlu bir şekilde hazırlanacaktır.

A. Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri İle Özel Bütçeli İdarelerce Yapılacak Bütçe Hazırlık Çalışmaları

5018 sayılı Kanunun 17 nci maddesi uyarınca, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler 2008, 2009 ve 2010 yıllarına ilişkin bütçe tekliflerini Temmuz ayı sonuna kadar Maliye Bakanlığına (Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğüne) göndereceklerdir. Kamu idareleri, yatırım tekliflerini değerlendirilmek üzere aynı süre içinde Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına vereceklerdir.

Gelir ve ödenek tekliflerinin hazırlanmasında;

- Bakanlar Kurulunca kabul edilen ve Resmi Gazetede yayımlanan Orta Vadeli Programda yer alan makro politikalar, ilkeler, hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükler ile Orta Vadeli Mali Planda belirlenen

ödenek teklif tavanları,

• Maliye Bakanlığınca hazırlanacak Bütçe Çağrısı ve eki Bütçe Hazırlama Rehberi ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca hazırlanacak Yatırım Genelgesi ve eki Yatırım Programı Hazırlama Rehberinde belirlenecek genel ilkeler, nesnel ve ölçülebilir standartlar, hesaplama yöntemleri, bunlara ilişkin olarak kullanılacak cetvel ve tablo örnekleri, esas alınacaktır.

Kamu idareleri, gider tekliflerini hazırlarken katılımcı bir yaklaşım benimseyecekler ve merkez dışı birimlerinin ödenek taleplerinin de tekliflere yansıtılmasını sağlayacaklardır.

Özel bütçeli idareler, gider teklifleri yanında 2008, 2009 ve 2010 yıllarına ilişkin gelir tekliflerini de hazırlayarak Temmuz ayı sonuna kadar Maliye Bakanlığına (Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğüne) göndereceklerdir. Genel bütçe gelir teklifi ise Maliye Bakanlığınca hazırlanacaktır.

Gider tekliflerinin, Maliye Bakanlığınca belirlenmiş kurumsal, fonksiyonel ve ekonomik sınıflandırma esasına (analitik bütçe sınıflandırması); gelir tekliflerinin ise ekonomik sınıflandırma esasına uygun olarak hazırlanması gerekmektedir.

Bütçe gelir ve gider teklifleri gerekçeli olarak hazırlanacak ve ilgili idarelerin yetkilileri tarafından imzalanacaktır.

Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, Bütçe Gerekçesine eklenmek üzere, kendilerine bağlı döner sermaye işletmeleriyle bütçe dışı fonların 2005 ve 2006 yılları bütçe uygulama sonuçları ile 2007 yılı başlangıç rakamları ve yılsonu gerçekleşme tahminlerini ve 2008, 2009 ve 2010 yılları bütçe gelir ve gider tahminlerini 21 Eylül 2007 tarihine kadar Maliye Bakanlığına (Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü) ileteceklerdir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştay, 5018 sayılı Kanunun 18 inci maddesi uyarınca bütçelerini Eylül ayı sonuna kadar doğrudan Türkiye Büyük Millet Meclisine, bir örneğini de Maliye Bakanlığına (Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü) göndereceklerdir.

B. Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar Tarafından Yürütülecek Bütçe Hazırlık Çalışmaları

5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlar, bütçelerini üç yıllık bütçeleme anlayışına uygun olarak kurumsal, fonksiyonel ve ekonomik sınıflandırma sistemine göre hazırlayacaklardır.

Söz konusu kurumlar, bütçelerini Eylül ayı sonuna kadar doğrudan Türkiye Büyük Millet Meclisine, bir örneğini de Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısına eklenmek üzere Maliye Bakanlığına (Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü), yatırım tekliflerini ise Yatırım Programı ile ilişkilendirilmek üzere Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına göndereceklerdir.

C. Sosyal Güvenlik Kurumları İle Mahalli İdarelerce Yürütülecek Bütçe Hazırlık Çalışmaları

5018 sayılı Kanuna ekli (IV) sayılı cetvelde yer alan sosyal güvenlik kurumları, 2008, 2009 ve 2010 yıllarına ilişkin bütçe tahminleri ile 2007 yılı bütçe başlangıç rakamlarını Maliye Bakanlığınca belirlenmiş analitik bütçe sınıflandırmasına uygun olarak; ayrıca 2005-2006 yıllarına ilişkin bütçe uygulama sonuçlarını da ayrıntılı bir şekilde düzenleyerek Temmuz ayı sonuna kadar Maliye Bakanlığına (Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğüne), yatırım tekliflerini ise Yatırım Programı ile ilişkilendirilmek üzere Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına ileteceklerdir.

İl özel idareleri ile belediyeler ise, 5393 sayılı Belediye Kanunu hükümlerine uygun olarak, 2005 ve 2006 yıllarına ilişkin bütçe uygulama sonuçları ve 2007 yılı bütçe başlangıç rakamları ile 2008, 2009 ve 2010 yıllarına ilişkin gelir ve gider tahminlerini Ağustos ayı sonuna kadar İçişleri Bakanlığına göndereceklerdir.

İçişleri Bakanlığı, mahalli idarelerin gelir ve gider tahminlerini konsolide ederek Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısına eklenmek üzere Eylül ayı sonuna kadar Maliye Bakanlığına (Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğüne) iletecektir.

Ekleri için [Tıklayınız](#)